

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «АВТОТРАНСПОРТНЕ СТРАХУВАННЯ»

Актуальний розгляд аналізу економічних аспектів поняття «страхування» виявляє широкий спектр підходів до його вивчення, що пов'язано з різноманітністю видів страхування, які виступають об'єктом для розгляду і які необхідно узагальнити в межах загального підходу.

Теоретичні та прикладні аспекти функціонування автотранспортного страхування у страховій компанії відображено у роботах вітчизняних і зарубіжних дослідників, серед яких: Базилевич В.Д. [1], Бовсуновська Г.С. [2], Говорушко Т.А. [3], Гутченко А.В. [4], Яворська Т.В. [7], та ін.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних та методичних засад, а також розробка рекомендацій щодо вдосконалення управління надання послуги з автотранспортного страхування.

Наявна економічна література [2] подає неоднозначні дефініції поняття «страхування». Наявність різних думок про сутність страхування пояснюється, по-перше, складністю цієї економічної категорії, специфічною особливістю якої є її системний, багатофункціональний характер. По-друге, у процесі розвитку економічних відносин змінювалося саме сприйняття страхування.

Закон України «Про страхування» визначає поняття «страхування» як вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів та доходів від розміщення коштів цих фондів [5].

Головними суб'єктами страхового ринку є страховики, страхувальники та страхові посередники. Кожний з них виконує свою функцію, має свою специфіку та механізм реалізації економічних інтересів.

Для визначення сутності поняття «автотранспортне страхування» автором розглянуто підходи вчених до його трактування (див. табл. 1).

Виходячи із змісту елементів категорії автотранспортного страхування, пропонуємо сформулювати визначення наступним чином: автотранспортне страхування – це система економічних відносин щодо створення та використання спеціального грошового фонду для захисту інтересів громадян, підприємств, організацій у разі настання певних несприятливих подій, пов'язаних з володінням автотранспортними засобами, шляхом виплати страхового відшкодування.

На автомобільних дорогах відбувається величезна кількість дорожньо-транспортних пригод, які спричиняють суттєві матеріальні збитки автомобілям, майну третіх осіб від автомобілів, а головне – втрачають життя і здоров'я люди – водії автотранспорту, пасажирів і оточуючі – випадкові люди, які можуть стати жертвами недбалих чи умисних дій водіїв автотранспортних засобів.

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «автотранспортне страхування»

№	Автор	Визначення поняття
1	Базилевич В.Д. [1]	Послуги, що забезпечують захист від усіх ризиків, які можуть призвести до пошкодження або знищення транспорту Страхувальника, а також до фінансової відповідальності Страхувальника за шкоду, завдану майну, життю та здоров'ю інших учасників руху, та завдання шкоди життю та здоров'ю водія і пасажирів застрахованого транспорту.
2	Бовсуновська Г.С. [2]	Система економічних відносин щодо створення та використання спеціального грошового фонду для захисту інтересів громадян, підприємств, організацій у разі настання певних несприятливих подій, пов'язаних з володінням автотранспортними засобами, шляхом виплати страхового відшкодування
3	Говорушко Т.А. [3]	Комплекс особливих видів страхування, що покривають ризики, пов'язані з експлуатацією автотранспортних засобів. Охоплює страхування механізованих автотранспортних засобів, водіїв, пасажирів, багажу, цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.
4	Гутченко А.В. [4]	Тип комбінованого страхування, яке дозволяє у комплексі застрахувати самі засоби транспорту, багаж та додаткове обладнання, яке знаходиться в автомобілі, а також водіїв та пасажирів у разі заподіяння шкоди їм самим чи третім особам.
5	Яворська Т.В. [7]	Страхування транспортних засобів від небезпек.

Отже, розвиток автотранспортного страхування має специфічний характер порівняно із загальними тенденціями страхового ринку. Одним із факторів поступального нарощення обсягів ринку є обов'язковість деяких видів автостраховання та постійно зростаюча кількість ризиків, пов'язаних з володінням та використанням транспортних засобів. Водночас як добровільне страхування КАСКО децю сповільнило свій розвиток [2]. При цьому цей сегмент страхового ринку має надзвичайно великий фінансовий та інвестиційний потенціал. Для усунення виявлених недоліків подальший розвиток ринку автостраховання повинен відбуватися на основі врахування таких основних засад, як удосконалення системи державного нагляду за страховою діяльністю, формування концепції сталого розвитку ринку, визначення нових інвестиційних пріоритетів для страховиків, використання міжнародного досвіду, підвищення страхової культури, фінансової освіченості громадян та учасників страхового ринку.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В.Д. Європейське регулювання страхової діяльності [Електронний ресурс] / В.Д. Базилевич. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1176042842538/strahova_sprava/yevropeyske_regulyu-vannya_strahovoyi_diyalnosti.
2. Бовсуновська Г.С. Теоретичні засади розвитку автотранспортного страхування, 2013. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://econa.org.ua/index.php/econa/article/viewFile/23/pdf_39.
3. Говорушко Т.А. Страхові послуги: навчальний посібник / Т.А. Говорушко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
4. Гутченко А.В., Павлова Д.І. Автотранспортне страхування в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/3_86224.doc.htm/
5. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 312-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Страхові послуги: підручник / С.С. Осадець, Т.М. Артюх, О.О. Гаманкова [та ін.]; Кер. авт. кол. й наук. ред. проф. Осадець С.С. і доц. Артюх Т.М. – К.: КНЕУ, 2007. – 464 с.
7. Яворська Т.В. Страхові послуги: навчальний посібник / Т.В. Яворська. – К.: Знання, 2008. – 350 с.